

ОСНОВНИ ТЕКСТ

На основу члана 35 Закона о шумама ("Службени лист РЦГ", број 55/00), Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, уз претходно мишљење Министарства заштите животне средине и уређења простора, донијело је

Правилник о начину и условима сакупљања и коришћења незаштићених биљних врста

Правилник је објављен у "Службеном листу РЦГ", бр. 27/2002 од 11.6.2002. године.

Члан 1

Овим правилником се ближе утврђују начин и услови сакупљања и коришћења незаштићених биљних врста, које у комерцијалне сврхе врше шумарска предузећа којима су незаштићене биљне врсте дате на коришћење и власници шума, са листе незаштићених биљних врста, која је приложена уз овај правилник.

Члан 2

Сакупљање и коришћење незаштићених биљних врста може се вршити у количини која је утврђена општом и посебним основама, програмом газдовања шумама, односно извођачким пројектом и планом газдовања на начин којим се обезбјеђује очување њихових популација, на подручју појединих газдинских јединица и катастарских парцела.

Члан 3

Сакупљање незаштићених биљних врста, у зависности од тога који се њихови дјелови, односно развојни облици користе, врши се тако да се:

- не употребљавају механичка средства која оштећују или уништавају вегетативне органе (гребени код брања боровница и др.),
- не врши сакупљање прије цветања, односно плодношења,
- не чупају или оштећују подземни органи (корјен, ризом и др.),
- на подручју сакупљања остави најмање 20% од укупно утврђене количине.

Члан 4

Код гљива се сакупљају само плоносна тијела и то искључиво увртањем, без чупања и употребе оштрих предмета, уз обавезно прекривање супстратом мјеста са којег је убрана гљива.

Не могу с сакупљати, користити и стављати у промет стари, црвљиви и болесни примјерци гљива као ни младе јединке врсте вргња, буковаче и мљечница, ако је пречник шешира испод 4 цм, односно јединке врста лисичарке, смрчка и шампињона, ако је пречник шешира испод 2 цм; као и све врсте незаштићених биљних врста које расту у непосредној близини прометних путева и на депонијама отпада.

Сакупљање подземних врста гљива (*Tuber sp.-tartufi*) врши се под сљедећим условима;

- трула и црвљива плоносна тијела подземних гљива се поново затрпавају на мјесту вађења;
- не сакупљају се плоносна тијела бијелих тартуфа пречника мањег од 1,5 см;
- рупе настале вађењем плоносних тијела затрпавају се ископаном земљом.

Члан 5

Сакупљање незаштићених биљних врста утврђених основама и програмом за газдовање шумама не може се вршити на истим површинама сваке године, већ се

између два сакупљања одређује период од најмање једне године у коме се сакупљање не врши.

Изузетно од одредбе става 1 овог члана сакупљање незаштићених биљних врста на истим површинама може се одобрити и наредне године само у случају када се на основу утврђеног стања популације врсте на том подручју процијени да неће доћи до угрожавања оптималне бројне популације те врсте.

Уколико се у току сакупљања незаштићених биљних врста процијени да ће се даљим сакупљањем угрозити оптимална бројност популације, надлежни орган за газдовање шумама забраниће даље сакупљање.

Члан 6

Сакупљање незаштићених биљних врста на подручју заштићеног природног добра врши се под условима прописаним овим правилником, ако прописима о режиму заштите природног добра у циљу заштите тог добра није другачије одређено.

Члан 6а

Незаштићене биљне врсте се могу дати на коришћење шумарским предузећима:

1) регистрованим за сакупљање, откуп и коришћење незаштићених биљних врста;

2) која за послове сакупљања, односно откупа имају најмање једно запослено лице квалификовано за бављење том дјелатношћу.

О давању на коришћење незаштићених биљних врста орган државне управе надлежан за газдовање шумама и шумарско предузеће закључују уговор којим се утврђују услови, количина, подручје и друго што је од значаја за сакупљање односно откуп незаштићених биљних врста.

Уговор из става 2 овог члана закључује се на период који не може бити дужи од једне календарске године.

Члан 6б

Увјерење о квалификованости лица за сакупљање, односно откуп незаштићених биљних врста издаје орган државне управе надлежан за газдовање шумама.

Увјерење из става 1 овог члана се стиче након успјешно завршеног тестирања познавања биљних врста, као и познавања стручних и законских прописа потребних за исправно и безбједно сакупљање односно откуп незаштићених биљних врста.

Орган државне управе надлежан за газдовање шумама води евиденцију кандидата који су успјешно завршили тестирање из става 2 овог члана.

Члан 6ц

Откупљивач незаштићених биљних врста дужан је да води евиденцију о комерцијалним сакупљивачима (физичким лицима) од којих откупљује незаштићене биљне врсте, откупљеним количинама и локалитетима са којих је вршено сакупљање, на основу евиденционог листа који се чува у документацији ради стављања на увид органу државне управе надлежном за газдовање шумама и шумарској инспекцији.

Откупљивач незаштићених биљних врста једном полугодишње доставља копије евиденционог листа органу државне управе надлежном за газдовање шумама.

Неће се дозволити откуп незаштићених биљних врста откупљивачу који нема уредну евиденцију из става 1 овог члана.

Члан 6д

Евиденциони лист садржи податке за сваки појединачни откуп незаштићених биљних врста:

- име и презиме сакупљивача;
- матични број;
- адресу;
- датум и мјесто откупа;
- назив локалитета са којег је извршено сакупљање (за сваку врсту);
- народне називе откупљених врста;

- откупљену количину (за сваку врсту);
- потпис сакупљивача;
- име и презиме откупљивача".

Члан 7

Издавање увјерења о поријеклу, које мора садржати количину, врсту, мјесто гдје је извршено сакупљање незаштићених биљних врста, врши орган државне управе надлежан за газдовање шумама.

За извоз незаштићених биљних врста извозник је дужан да прибави мишљење Републичког завода за заштиту природе, о томе да ли се извоз односне врсте врши у складу са одредбама и циљевима Конвенције о међународној трговини угроженим биљним и животињским врстама (CITES).

Члан 8

Орган државне управе и шумарска предузећа из члана 7 овог правилника воде евиденцију о сакупљању, коришћењу и промету незаштићених биљних врста по врсти и количини.

Члан 9

Одредбе овог правилника не односе се на коришћење и промет незаштићених биљних врста које се гаје на плантажама и другим посебним узгајалиштима, као и на сакупљање и коришћење незаштићених биљних врста у научно-истраживачке и образовне сврхе.

Члан 10

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Републике Црне Горе".

Број: 322/02-0901-2536

Подгорица, 30. маја 2002. године

**Министарство пољопривреде, шумарства и
водопривреде**

Министар,

Мр Милутин Симовић, с.р.

СПИСАК

незаштићених биљних врста које се могу сакупљати, користити и стављати у промет:

I БИЉКЕ

Accacia dealbata Link	мимоза
Achillea abrotanoides (Vis.) Vis.	планински столисник
Achillea millefolium L.	бијела хајдучица
Aconitum sp.	једићи
Agrimonia eupatoria L.	петровац
Alchemilla vulgaris L.	вирак
Allium ursinum L.	сријемуш
Althea officinalis L.	бијели слез
Anemone hepatica L.	јетрењача

<i>Antennaria dioica</i> (L.) Gaert.	зечја ножица
<i>Anthyllis vulneraria</i> L.	рањеник
<i>Arctium</i> sp.	чичци
<i>Arctostaphylos uva-ursi</i> (L.) Spreng.	медвеђе грожђе
<i>Artemisia absinthium</i> L.	пелен
<i>Asarum europaeum</i> L.	копитњак
<i>Asparagus</i> sp.	шпаргле
<i>Asperula odorata</i> L.	лазаркиња
<i>Athirium filix-femina</i> (L.) Roth	женска папрат
<i>Atropa belladonna</i> L.	велебиље
<i>Bellis perennis</i> L.	красуљак
<i>Betula</i> sp.	брeze
<i>Borago officinalis</i> L.	боражина
<i>Calamintha</i> sp.	горске метвице
<i>Capsella bursa pastoris</i> (L.) Med.	рускомача
<i>Carlina acaulis</i> L.	краљевац
<i>Castanea sativa</i> L.	коштањ, кестен
<i>Centaurea cyanus</i> L.	различак
<i>Centaurium erythrea</i> Rafn.	кичица
<i>Ceratonia siligua</i> L.	рогач
<i>Chelidonium maius</i> L.	росопас
<i>Cichorium intybus</i> L.	водопија
<i>Colchicum autumnale</i>	мрзовац
<i>Consolida regalis</i> S.F. Gray.	кокотић
<i>Convallaria majalis</i>	ђурђевак

<i>Comus mas</i> L.	дрењина
<i>Coryllus avellana</i> L.	лијеска
<i>Crategus monogyna</i> Jacq.	глог
<i>Datura stramonium</i> L.	баздуља
<i>Digitalis</i> sp.	напрстци
<i>Dryopteris filix-mas</i> (L). Schott	навала
<i>Equisetum</i> sp.	раставићи
<i>Foeniculum vulgare</i> Mill.	коморач
<i>Fragaria vesca</i> L.	шумска јагода
<i>Frangula alnus</i> Miller	жестика, крушина, пасдријен
<i>Fumaria officinalis</i> L.	димњача
<i>Galium verum</i> L.	ивањско цвијеће
<i>Geranium macrorrhizum</i> L.	здравац
<i>Geranium robertianum</i> L.	жива трава
<i>Geum urbanum</i> L.	зечја стопа
<i>Glechoma hederacea</i> L.	добричица
<i>Helichrysum italicum</i> (Roth) Guss.	смиље
<i>Humulus lupulus</i> L.	хмељ
<i>Hypericum perforatum</i> L.	кантарион
<i>Hyosciarnus niger</i> L.	црна буника
<i>Hyssopus officinalis</i> L.	милодух
<i>Inula helenium</i> L.	оман
<i>Iris graminea</i> L.	плава перуника

<i>Iris pseudacorus</i> L.	барска перуника
<i>Laurus nobilis</i> L.	ловор
<i>Leonurus cardiaca</i> L.	сречник, срдачица
<i>Linaria vulgaris</i> Miller	линилист
<i>Malva sylvestris</i> L.	црни сљез
<i>Marrubium vulgare</i> L.	мацина трава, очажница
<i>Matricaria chamomilla</i> L.	камилица
<i>Melissa officinalis</i> L.	матичњак
<i>Mentha</i> sp.	метвица, нана
<i>Dana Myrtus communis</i> L.	мирта
<i>Narcissus radiflorus</i> L.	нарцис, докољен, суноврат
<i>Olea europaea</i> L.	маслина
<i>Ononis spinosa</i> L.	зечји трн
<i>Origanum vulgare</i> L.	вранилова трава
<i>Plantago lanceolata</i> L.	усколисна боквица
<i>Plantago major</i> L.	велика боквица
<i>Polygonum aviculare</i> L.	троскот
<i>Potentilla anserina</i> L.	стежа, гушчја трава
<i>Primula elatior</i> (1) Hill.	јаглац
<i>Primula veris</i> Huds.	јаглика
<i>Primula vulgaris</i> Huds.	јагорчевина
<i>Prunus spinosa</i> L.	трњина
<i>Pulmonaria officinalis</i> L.	плућњак
<i>Punica granatum</i> val. <i>spontanea</i> K. Maly	шипак, нар

<i>Rosa canina</i> L.	шипурак
<i>Rosmarinus officinalis</i> L.	рузмарин
<i>Rubus ulmifolius</i> L.	купина
<i>Rubus idaeus</i> L.	малина
<i>Ruscus aculeatus</i> L.	кострика
<i>Salvia officinalis</i> L.	пелин
<i>Sambucus nigra</i> L.	зова
<i>Sanicula europaea</i> L.	милоглед
<i>Saponaria officinalis</i> L.	сапуњача
<i>Saturea montana</i> L.	офресина, вријесак
<i>Sedum acre</i> L.	жедњак
<i>Solanum dulcamara</i> L.	разводник
<i>Solidago virga aurea</i> L.	златница
<i>Spartium junceum</i> L.	жуква, брнистра
<i>Symphytum officinale</i> L.	гавез
<i>Tanacetum cinerariifolium</i> (Trev.) Sch. Bip.	бухач
<i>Taraxacum officinale</i> L.	маслачак
<i>Teucrium chamaedrys</i> L.	дубачац
<i>Teucrium montanum</i> L.	трава ива
<i>Trymus</i> sp.	мајчица душица
<i>Tilia</i> sp.	липе
<i>Trifolium pratense</i> L.	црвена дјетелина
<i>Trifolium repens</i> L.	бијела дјетелина
<i>Tussilago farfara</i> L.	подбјел
<i>Urtica dioica</i> L.	коприва

<i>Vaccinium myrtillus</i> L.	боровница
<i>Vaccinium uliginosum</i> L.	црнозрна боровница
<i>Vaccinium vitis-ideae</i> L.	брусница
<i>Valeriana officinalis</i> L.	одољен
<i>Veronica chamaedrys</i> L.	змијина трава
<i>Viola arvensis</i> Murr.	пољска љубичица
<i>Viola odorata</i> L.	мирисна љубичица
<i>Viola tricolor</i> L.	дан и ноћ
<i>Viscum album</i> L.	имела

II ГЉИВЕ

<i>Agaricus</i> sp.	шампињони
<i>Amanita</i> sp.	повојњаче
<i>Boletus</i> sp.	вргањи
<i>Bovista nigrescens</i> Pers.	оловаста јајача
<i>Bovista plumbea</i> Pers.	црнокаста јајача
<i>Cantharellus cibarius</i> L. ex Fr.	лисичарка
<i>Craterellus comucopioides</i> L. ex Fr.	мрка трубача, мртвачка труба
<i>Lactarius</i> sp.	млијечнице, рујнице
<i>Lycoperdon perlatum</i> Pers.	тикваста пухара
<i>Lycoperdon pyriforme</i> Schaeffex Pers.	крушкаста пухара
<i>Macrolepiota procera</i> (Scop. Fr.) Singer	сунчаница

Marasmius oreades (Bolt. ex Fr.) Fr.	супача
Morchela sp.	смрчци
Pleurotus ostreatus Jacq. ex Fr. Kuntze	буковача, остригар
Suillus granulatus (L. Fr.) Kuntze	вучји хлебац
Hydnum sp.	(Igličari)
Armillaria sp.	(puze)
Tuber sp.	(Tartufi)

III ЛИШАЈЕВИ

Citraria islandica (L) Ach.	исландски лишај
Evemia prunastri (L) Ach.	храстов лишај
Usnea barbata (L.) Web. & Wigg.	шумска брада